Mecsek Magazine

Nieuwsbrief voor Zuidwest Hongarije

Nummer 1 , najaar 2013

Meld je nu aan voor een gratis abonnement!

Like Mecsek Magazine op Facebook

Zomaar een foto

Cees Verharen

Aan het eind van een zonnige marktdag in Pécs staan we nog wat te snuffelen bij een kleedje met wat spulletjes. De eigenaar is er niet, hij is al bezig om zijn handeltje op te ruimen. Collega-handelaren geven hem een seintje en hij neemt heel ontspannen de tijd om ons te woord te staan. We hebben wat bij elkaar gezocht voor een handvol forinten en leggen er ook een lijstje bij met een foto er in van een schooljongen, die poseert in zijn beste pak. Met een pen in zijn hand en met een landkaart achter zich. Zoals goede Nederlanders betaamt onderhandelen we wat, eigenlijk toch wel een beetje beschaamd, maar ja, ze vragen aan buitenlanders natuurlijk altijd méér dus moet er ook maar weer wat af. Het lijstje is het wel waard, zegt de vriendelijke oude baas. Ja, maar we vinden eigenlijk het plaatje zelf leuk, zeggen we. Dat ben ik, antwoordt hij. We zijn verbijsterd dat hij zijn eigen schoolfoto samen met het lijstje verkoopt. Wilt u dat wel, vragen we aan István Bognár, die zich inmiddels voorgesteld heeft. Ik ben daar vijf jaar, zegt hij. De foto is in 1946 genomen, dus reken maar uit hoe oud ik nu ben. Veel meer zijn we van István niet te weten gekomen.

Wat er zich allemaal afgespeeld heeft in zijn leven tussen de mooie schoolfoto uit 1946 en de zonnige dag in Zuid-Hongarije in 2013 blijft een raadsel. We hebben de foto en de andere spulletjes gekocht. De foto in het lijstje krijgt een plekje in ons huis.

Een symbool voor de geschiedenis van een mens met zijn eigen mogelijkheden, kansen, ambities en beperkingen. En een leven te midden van alle mogelijk denkbare ontwikkelingen. In de familie, in de samenleving. Ik ben blij dat ik István Bognár ben tegengekomen. Zomaar een moment. Ik zou hem nog wel eens willen spreken.

Nederlandse ambassade steunt eerste lustrum Tulipécs!

Kort geleden kwam het goede nieuws dat de Nederlandse ambassade in Boedapest ook het eerste lustrum van Tulipécs gaat steunen. En ondanks de steeds krappere Haagse budgetten doet ze dat met een nog groter bedrag dan gewoonlijk, waardoor Tulipécs V een mooie klapper op een vijftrappige vuurpijl belooft te worden.

Op **zaterdag 5 oktober** is het zover, dan worden de bollen om 15.00 uur cadeau gedaan op het Szent István plein. U bent van harte uitgenodigd om daarbij aanwezig te zijn!

Wat in 2009 begon als een spontane actie ter gelegenheid van 'Pécs Culturele Hoofdstad van Europa', is - aangevuurd door de vele dankbare reacties van de Hongaren en bijdragen van sponsors en particulieren - uitgegroeid tot een geliefde traditie in Pécs, én ver daarbuiten. Meerdere keren kwam deze unieke geste om ieder jaar tienduizenden tulpenbollen te doneren als dank voor de aan ons bewezen gastvrijheid op de landelijke TV en in talloze krantenartikelen en radioprogramma's. Na 5 jaar zullen ongeveer 225.000 bollen zijn gedoneerd.

Aanmelden om mee te werken kan bij *Simon Wintermans*, +36-20-9258550

www.tulipecs.blogspot.com

‘Ik heb een oude boomgaard overgenomen, wat nu?’

Plan van aanpak

❶ Maak de omheining helemaal in orde. Het moet echt goed dicht en stevig zijn. Haal eventuele begroeiing van de omheining af en maai een strook van ongeveer 2 meter breed. Zo ziet het er al een stuk beter uit.

❷ Zoek een plek dicht bij huis voor een kippenhok of maak een hok in de schuur. Koop een stel kippen en regel met iemand het voeren en het ophalen van de eieren. Nu is ook duidelijk waarom het hek goed voor elkaar moet zijn. En dan ga ik ervan uit dat de aantal roofvogels beperkt is, anders heeft dit plan geen kans.
Neem geen ganzen, die maken er een bende van. Maar wel een mooie haan. Zelf neem ik grote witte kippen die zo lekker smaken in de ´eszterhazy csirkeragu leves´...

❸ Nu moet gras, stekels en onkruid opgeruimd. Het nieuw opgekomen onkruid kun je spuiten met een speciaal voor dit onkruid geschikt middel. De kippen moeten dan uit logeren of krijgen huisarrest.

❹ Nu de bomen. Maak een schets met waar welke bomen staan en hoe je het uiteindelijk wilt hebben. Meld je aan voor een snoeicursus op de Fruithof www.fruithof-frederiksoord.nl of koop een goed boek over snoeien. Begin met de bomen die het verst van het huis staan. Zaag de slechtste exemplaren om, evenals al het dode hout (dat geeft goed kachelhout). Geef de bomen de tijd om te herstellen na het snoeien en geef ze veel water en mest. Ook de mosaanslag moet uit de bomen gehaald worden; een eventuele mistletoe mag blijven zitten. Je hebt nu een redelijke boomgaard.
Praat met iedereen in de buurt over fruit kijk wat ze zelf hebben. Achterhaal de namen of doe verder niks en geniet van de bomen en je mooie kippen.

Vragen staat vrij. Maar lid worden van de Noordelijke Pomologische Vereniging is helemaal een goed idee! www.npv-pomospost.nl

Tammo Katuin vice-voorzitter NPV

Foto van Vroeger

In deze rubriek willen we telkens een foto van vroeger laten zien. Hoe zagen de dorpen van de Mecsek er uit, 50 jaar geleden, 100 jaar geleden? Hoe zag het leven er toen uit?

Imre Szaur uit Szalatnak stelde deze keer de foto beschikbaar.
Samen met alle mannen en vrouwen van het dorp werd de weg aangelegd. Helemaal van Karasz, zes kilometer de heuvel op, tot in het dorp zelf legden de ‘Salackers’ zelf de verharde weg aan. Het karrespoor voldeed niet meer, er moest een betere verbinding komen!

Wie levert voor de volgende aflevering van Mecsek Magazine een ‘Foto van Vroeger’?

Prachtig Pécs

De stad die in zeer korte tijd transformeerde van een lelijk geasfalteerd doorgangsgebied, waar we slechts verbleven voor noodzakelijke kwaden zoals bankbezoek en winkelen, naar een elegante stad met befonteinde pleinen waar vooral kinderen veel plezier aan beleven tijdens de hete zomers.

Europa en het Europees geld heeft in het cultuurjaar 2010 veel positiefs bereikt. Een stad waar we nu midden in het centrum in het park voor de Dom, onder het geruis van de waterpartij en de bomen heerlijk rustig kunnen picknicken. Maar ook de stad waar we zoeken naar de kleine winkeltjes van weleer.

We kwamen daar voor het eerst in 1999 en sedertdien zijn veel van deze winkeltjes verdwenen; de heerlijke bakker aan het eind van de Király Utca is nu een trendy café met vintage decoratie. De Engelse winkel, ook aan de Király-utca, waar we de prachtige lijsten met bloemen- en plantenafbeeldingen kochten werd eerst een ijzerwinkel en is nu een makelaardij geworden. De rijke interieurstoffen, die we voor zeer weinig forinten per meter konden kopen in een onooglijk winkeltje met een bijzonder hartelijke dame, zijn voor altijd voor ons verloren. Gelukkig is ons huis nu gestoffeerd.

Maar er zijn nog altijd juweeltjes. Zoals het handschoenenwinkeltje in de straat die vanaf het Italiaanse restaurant met de Olifant naar beneden loopt, aan de rechtse kant. Een kunstenaar heeft het aloude handwerk weer opgenomen en maakt wonderbaarlijke maar ook bruikbare waren. Prijzen worden pas onthuld op aanvraag. Ik heb me laten verleiden; Bijenkorfprijzen maar dan gehalveerd.

Het vernieuwde Pécs is ook de stad waar we al een paar plannen hebben uitgevoerd zoals een overnachting in het Corso-hotel met een zaterdags etentje en een beschouwing van de pantoffelparade op zaterdagavond in het centrum. En een bezoek aan de schouwburg voor een musical met grapefruitijs toe op het plein ervoor. De stad waar we nog plannen uit te voeren hebben zoals een bezoek aan de nieuwe Kodály concertzaal. En de stad waar we nog zoeken naar een goed, sfeervol restaurant waar men weet heeft van de Franse keuken.

En, na de stad, de rust van ons huis, de koelte van de wijnkelder, de avondschemer op het terras, de vuurkorf in de tuin, de ontmoetingen met de buren, het snoeien van de druivengaard en de appelbomen, het maaien van het gras en de komst van de eerste zwaluwen. Ik kan van beide genieten.

Elissa, Köblény

COMMUNICA
Language Experts
www.language-experts.nl

www.hungariahuizen.nl

LIEFDE SMAAKT
Kasparus
BIERBROUWERIJ
www.kasparus.nl

In de toekomst hier uw advertentie? Dat kan! Voor meer informatie: ceesverharen@troas.eu

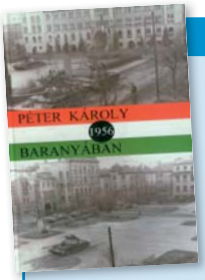

BOEKENTIP

Péter Károly
1956 Baranyában
In 1997 kwam dit gebonden boek van 415 pagina's uit en vulde een leemte op in de beschikbare literatuur over de Hongaarse opstand van 1956. Met dit boek geeft Péter Károly een overzicht van de gebeurtenissen in 1956 in Pécs en maakt allerlei relevante documenten en foto's over die periode beschikbaar voor een groot publiek. De focus van de aandacht voor 1956 is altijd gericht op Boedapest, waar natuurlijk ook de meest dramatische en ingrijpende gebeurtenissen plaatsvonden. Toch is het onjuist te denken dat andere delen van het land niet getroffen werden. Wie zich verdiept in de geschiedenis van de Baranya en het Hongaars goed beheerst, kan niet om dit boek heen.

www.theoldbookcase.com
Zie winkelgroep: Hongarije/Ungarn

Volkstelling

Klara Burghardt, 16-09-2011

Wat bepaalt toch,
Wie ik ben.

In mij stroomt
Hongarenbloed,
temperament,
vuur en gloed.

Nog meer in mij
Mijn Schwabenzin,
grootmoeders bijbel
met gegevens over
mijn Duitse voorouders erin.
Met het groeien der jaren
Duits, in Duits
klinken mijn woorden mooier.
Toch blijft Hongarije
mijn vurig geliefde land,
Waar ik in de taal van mijn oma
met dichten begon.

(vert. Henk Meeuwisse)

BOEKENTIP

Zinner Tibor, **Die Aussiedlung der Ungarn-deutschen**

In een boekhandel in Bonyhád vond ik dit tweetalige boek over de uitzetting van de Ungarndeutschen na de Tweede Wereldoorlog. Van onze buurman in Szalatnak had ik al het één en ander gehoord, maar dat dit taboe-onderwerp ondertussen bespreekbaar was geworden en in boekvorm beschikbaar was, wist ik nog niet. Onschuldige Schwabische families werden gedeporteerd vanwege vermeende collaboratie met Hitler. De overblijfselen van het fascisme dienden te worden opgeruimd. Eigendommen werden geconfisqueerd en een bevolkingsgroep werd in veewagons afgevoerd. Onthutsende feiten en foto's geven meer begrip voor nog altijd bestaande gevoelens.

www.theoldbookcase.com

Zie winkelgroep: Hongarije/Ungarn

Holland-Napkert Kft

Door Carla Meeuwisse, Szalatnak

Op het randje van de Mecsek, net buiten de Baranya, in de provincie Tolna, ligt het dorp Izmény. In Izmény ligt een bedrijf van twee Nederlanders, dat de moeite van een bezoekje waard is.

Het bedrijf heet Holland-Napkert Kft. en bestaat inmiddels al bijna 10 jaar. De eigenaren zijn Bert Werkman en Anja Fiedeldeij.
Bert en Anja zijn hoveniers en onderhouden in en rond de Mecsek voor veel Nederlanders, Belgen en Duitsers de tuinen. Bert doet niet alleen het onderhoud, maar ontwerpt ook tuinen en adviseert over de beplanting. Als je even in gesprek gaat, merk je meteen dat Bert verstand van zaken heeft.
Hun grote favoriet qua planten is toch wel de lavendel. In Izmeny hebben Bert en Anja een heuse lavendelkwekerij. Lavendel doet het heel goed in Hongarije. Aan de noordkant van het Balatonmeer zijn wel wat lavendelvelden, maar verder zijn Hongaren er niet zo heel bekend mee. In Izmény is dus de kwekerij en die is het bezoeken zeker waard. Als je aankomt, loop je eerst door een prachtige, aangelegde tuin. Je gaat door de poort en achter het huis groeit de lavendel. Wij waren daar in de eerste week van juli en de lavendel stond schitterend in bloei. Terwijl je de lavendel staat te bewonderen, kan het niet anders dan dat je van de omgeving geniet. Het ligt namelijk op een heuvel met daarachter de velden met graan en zonnebloemen. Het is een adembenemend vergezicht. Bert vertelt je graag, vol enthousiasme, over alle verschillende soorten lavendel.

Als je terugloopt langs het huis, kom je ook langs de winkel van Anja. In deze winkel zijn allerlei artikelen te koop, die verwant zijn aan de lavendel. Je kunt er lavendelolie kopen, zakjes met geurige lavendel om tussen je schone beddengoed te stoppen. Ook beschilderde dakpannen met mooie taferelen van lavendelvelden. Kortom vele leuke cadeautjes om mee te nemen naar Nederland of voor in uw Hongaarse huis of om uw Hongaarse vrienden mee te verrassen.

De lavendelkwekerij kan men uitsluitend bezoeken gedurende de maanden mei-juni-juli-augustus, tijdens de openingsuren op de vrijdag- en zondagmiddagen van 14.00-17.00 uur.
De kwekerij is gelegen aan de Fő utca 60 te Izmény. Bert en Anja zullen je gastvrij ontvangen. hollandnapkert@freemail.hu

Waarom Magyaregregy in de Mecsek?

Dit is een vraag die mensen vaak aan ons stellen, waarom we juist hier wonen en werken. Want werken doen wij op onze camping die wij in 2007 hebben gekocht en waar wij sinds 1 april 2012 ook wonen.

Op deze vragen stellen wij een wedervraag: sluit uw ogen en open ze opnieuw alsof u voor de eerste keer deze omgeving ziet. Dan zie je als eerste een prachtige natuur afsteken tegen een helder blauwe lucht. Want hier kennen we zeker veel zonuren en ondanks dat blijft de natuur mooi groen. Ook onze eerste winter hier had zijn prachtige momenten, met de met sneeuw bedekte bergen. Daarna, in de lente, was het in korte tijd een ware groene explosie. Het frisse groen, de eerste bloemen en niet te vergeten de heerlijke daslook. Hongaren mogen dit een bepaalde periode ook plukken en met zakken vol komen ze uit het bos en drinken bij ons op het terras een heerlijk donker bier of een kopje koffie.

Kopje koffie

Vooral de koffie die wij serveren valt bij de Hongaren in de smaak. En ook zij genieten vanaf het terras voor het büfé van de prachtige omgeving en volgens ons zijn ze ook wel trots op de Mecsek en het feit dat buitenlanders hier naar toe komen, ook al is er geen thermaalbad naast de camping. Bij temperaturen van boven de 30 graden is afkoelen in een koud water zwembad ook veel lekkerder.

Lokale bevolking

Tijdens onze zoektocht door Hongarije om een camping te kopen was het toch de Mecsek die ons het meeste aansprak. Dat de koop van de camping aan het Tiszameer niet doorging (besluit van de gemeenteraad om de camping aan een Hongaar te verkopen) heeft achteraf gewoon zo moeten zijn. Wij voelen ons hier thuis en proberen zoveel mogelijk de lokale bevolking te betrekken bij het reilen en zeilen van onze camping en büfé.
's Zomers betreft dat het kopen van het brood voor de campinggasten, de workshops knutselen met maisbladeren en stro, gegeven door een mevrouw uit het dorp (waar ook heerlijke geitenkaas wordt gemaakt en verkocht) en niet te vergeten een eigen souvenir maken bij pottenbakker Mezei Otto in Kárász. Is er een jarige op de camping, dan bevelen we het gebak en de taarten aan die bij café Vendiofa in Magyar-egregy te bestellen is. De gasten die een lange tijd van huis zijn en eens in de spiegel van de kapper willen kijken, verwijzen we naar de kapster in het dorp.

René & Carla: 'Toevallig helemaal goed'

Voor een leuk uitstapje is er de burcht Máré Vár die door vele volwassenen, maar zeker ook door bussen vol schoolkinderen wordt bezocht. Als we de Nederlandse kinderen op onze camping vertellen dat dit voor vele jonge scholieren het schoolreisje van het jaar is, zie je ze denken dat hun schoolreisjes er toch wel heel anders uitzien.
Magyaregregy en omgeving heeft heel wat te bieden en zeker als u van wandelen houdt kunt u in de omgeving van dit dorp uw hart ophalen. Bij ons bent u welkom om uit te rusten en wat te drinken.

Carla & René Joosse
www.campingmarevara.com

René & Carla op hun terras (waar tussen 15 april tot 15 oktober de asten gebruik kunnen maken van gratis Wifi, een must in deze tijd)

Roberts Advies

Verplicht energielabel bij nieuwbouw en verkoop bestaande woning

Graag heet ik alle Nederlandse en Belgische huiseigenaren in Baranya, Tolna en Somogy en overige lezers van het Mecsek Magazine van harte welkom in deze vaste rubriek. Op deze plek zal ondergetekende telkens een actueel thema, vraag of probleem behandelen waarmee eigenaren van onroerend goed in Hongarije geconfronteerd (kunnen) worden. Hierbij kan ik putten uit onze dagelijkse praktijk in de makelaardij en advocatuur, beide onderdelen van de GeGe Groep. Mocht u als lezer zelf een onderwerp hebben dat u geschikt lijkt voor behandeling in deze rubriek, laat u mij dat dan rechtstreeks (robert@hongarijehuis.nl) of via de redactie weten.

Deze eerste keer een onderwerp dat van belang is voor alle huiseigenaren, in het bijzonder zij die overwegen hun huis te verkopen of langdurig te verhuren. Evenals andere lidstaten van de EU is ook Hongarije verplicht invulling te geven aan een Europese Richtlijn uit 2002, waarin geregeld is dat alle gebouwen op termijn voorzien moeten zijn van een energielabel. Dit is vergelijkbaar met de classificatie die de lezer wellicht bekend is van de aanschaf van een televisie, koelkast of ander apparaat. In de eerste fase richtte de regelgeving zich vooral op nieuwbouw en projecten waar gebouwen grondig worden verbouwd. Bij de implementatie van de tweede fase geldt deze verplichting ook voor bestaande gebouwen, waarover straks meer. Ook in Nederland is zo'n energielabel in principe verplicht, maar in 2012 heeft de Tweede Kamer besloten dat indien koper en verkoper beiden aangeven geen behoefte te hebben aan een energielabel, dit achterwege kan blijven; hiermee riskeert Nederland overigens boetes van de Europese Commissie.
Hongarije heeft deze Richtlijn op 30 juni 2008 geïmplementeerd middels Rijksregeling 176/2008. Hiermee is het ten eerste verplicht binnen een jaar na het verkrijgen van de definitieve woon- en gebruikersvergunning, die wordt verstrekt nadat de nieuwbouw of verbouwing is afgerond, een energielabel voor het bouwwerk aan te vragen, dit op straffe van een boete. Vaak zal hier door de architect of uitvoerder bij de bouw op worden toegezien, maar het is uiteraard de verantwoordelijkheid van de eigenaar zelf om dit niet te vergeten!
Tevens is per direct een energielabel verplicht voor alle overheidsgebouwen en overige bouwwerken met een publieke functie met een netto vloeroppervlak (gebruiksruimte) van meer dan 500 m^2. Hier zult u wellicht niet vaak mee te maken krijgen.

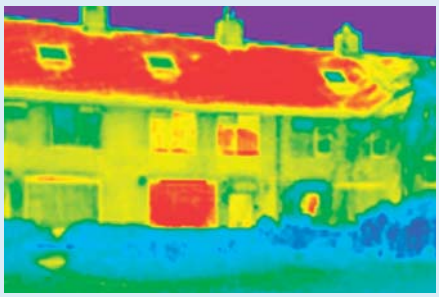

Waar u echter wel direct mee geconfronteerd kunt worden is de volgende bepaling die sinds 2012 van kracht is. In geval van verkoop of langdurige verhuur (minimaal 1 jaar) van een gebouw dient men in principe ook een energielabel aan te vragen. Al snel bleek dit een papieren regel, waar in de praktijk – vergelijkbaar met in Nederland – vaak de hand mee werd gelicht, doordat partijen in de koopovereenkomst gezamenlijk verklaarden hier van af te zien. Echter, sinds 1 januari 2013 is wettelijk bepaald dat een koopovereenkomst voor een bouwwerk in principe niet kan worden ingeschreven door het kadaster indien er geen vermelding is van een uniek energielabel met bijbehorend rapport! De verkoper is verplicht hiervoor zorg te dragen, in principe reeds op het moment dat de woning te koop of te huur wordt aangeboden (tenzij dit reeds vóór 2012 was). Nu staat daar niet direct een sanctie op, maar dus wel in het geval van een definitieve koopovereenkomst, want zonder label geen overdracht. Let wel, het gaat hierbij om een zuivere verkoop van zowel het gehele eigendom, alsmede een deel van het eigendom. Indien de koper reeds voor een deel mede-eigenaar is of als men het eigendom verkrijgt door vererving of schenking is men vrijgesteld van de verplichting. Het energielabel geldt voor elk duurzaam, gesloten bouwwerk dat tenminste 50 m2 netto gebruiksoppervlak heeft: dit betreft dus woonhuizen, vakantiehuizen, gastenhuizen, horeacagelegenheden enzovoort, maar óók appartementen: voor elke flat is een apart label vereist. In geval van een of meerdere verdiepingen telt de woonoppervlakte daarvan mee indien dit is afgetimmerd, dus een gebruiksfunctie heeft anders dan opslag ('vliering').

Verder zijn er nog enkele uitzonderingen, in welke gevallen het energielabel niet verplicht is. Ik ga hier even voorbij aan hoge uitzonderingen die voor u als lezer zich hoogstwaarschijnlijk niet voordoen, waaronder de vrijstelling voor kerkgebouwen. Interessant is echter wel, dat men vrijgesteld is indien de totale netto gebruiksoppervlakte kleiner is dan de eerder genoemde 50 m^2, voorts indien het gaat om een officieel als rijks- of gemeentelijk monument aangewezen object, tevens indien men het gebouw louter gebruikt als werkplaats of indien het voor agrarische doeleinden (bijv. een stal) wordt benut.

Lees verder op pagina 13

Hongarije Plaza 2014
15 maart ▪ Harderwijk

Op zaterdag 15 maart 2014 wordt voor de derde maal Hongarije Plaza gehouden.

Hongarije Plaza is de landelijke ontmoetingsdag voor iedereen die zich bij Hongarije betrokken voelt. Ditmaal in ***Harderwijk****, in het multifunctionele centrum* ***Bouw&Infra*** *waar vele mogelijkheden voor een groot en gevarieerd programma zijn. De stad Harderwijk is blij met de komst van Hongarije Plaza en wij zijn ook erg dankbaar voor de officiële medewerking van de Hongaarse Ambassade in Den Haag. Aan de bijzondere datum, een van drie nationale feestdagen in Hongarije*, wordt uiteraard speciale aandacht gegeven.*

Stands
Er is ruimte voor minstens 50 stands van organisaties, bedrijven, stichtingen, kunstenaars etc. die op de één of andere wijze met Hongarije verbonden zijn. De aanmelding daarvoor kan in principe nu beginnen. Aanvragen voor stands worden in chronologische volgorde gehonoreerd.

Programma
Het programma biedt waarschijnlijk ruimte voor ongeveer 20 verschillende workshops. De mogelijkheid bestaat om gedurende de dag en parallel aan het hoofdprogramma verschillende mini-concerten plaats te laten vinden. Het is de bedoeling om tevens een parallel kinderprogramma te organiseren. Al deze activiteiten zijn afhankelijk van het enthousiasme en de inzet van vrijwillige medewerkers. Suggesties voor workshops, mini-concerten en het kinderprogramma zijn van harte welkom. Zo wordt Hongarije Plaza een groot feest van en voor iedereen.

´Zegt het voort´
Het succes van Hongarije Plaza hangt vooral af van het enthousiasme van iedereen in Nederland en België, die zich op de één of andere wijze met Hongarije verbonden voelt. Publiciteit kan door iedereen gemaakt worden, door mond-tot-mond reclame, door uitnodigingen per mail te versturen, door banners te plaatsen op websites en door informatie te delen op Facebook. Hongarije Plaza is een landelijk evenement van en voor iedere betrokkene bij Hongarije. De uitnodiging om mee te doen is dus ook aan iedere lezer van Mecsek Magazine gericht.

Volg het nieuws over Hongarije Plaza op de website en op Facebook!

Like Hongarije Plaza op Facebook

** De Hongaarse Revolutie van 1848 groeide uit tot een onafhankelijkheidsoorlog van het Keizerrijk Oostenrijk. 15 maart, het uitbreken van de revolutie, is een van de drie nationale feestdagen in Hongarije. Lees meer op bijvoorbeeld Wikipedia.*

www.hongarijeplaza.nl

Bouw&Infra Harderwijk

Hongarije Plaza 2012

‘We leven als God in Hongarije’

Door Marije de Leeuw

CSEMÖ- Wie in en rondom het bloemendorpje Csemö in Hongarije rijdt, komt vele door Nederlanders verbouwde boerderijen en villa’s tegen. De Hongaren die met hen in dit gebied wonen, zijn het ondertussen gewend dat er elk jaar meer Hollanders een vakantiehuis kopen of zelfs naar hun dorp emigreren. Csemö is één van de plekken in het land waar zich sinds de toetreding tot de EU in 2004, steeds meer Nederlanders vestigen.

Marije de Leeuw (22) studeerde Journalistiek aan de Hogeschool Utrecht en werkt als freelancer. Dit artikel schreef ze in het kader van haar studie.

Over hobbelige, smalle bospaden en door dichtbegroeide bossen, moeten de Nederlanders rijden om bij hun vrijstaande huis aan te komen. Bijna allemaal wonen ze in grote en perfect onderhouden boerderijen, met een aantal hectares grond en aangelegde tuinen. Vlak na de val van de muur begin jaren negentig settelden de eerste Hollanders zich in het dorp. Langzaam, vooral na de toetreding van Hongarije in de EU, kwamen er meer bij. In het dorp met 4100 inwoners wonen nu ongeveer vijftien emigrantengezinnen en staan er zestig Nederlandse vakantiehuizen.

Het Frankrijk van het oosten

Henk (52) en Lieke (46) van den Heuvel wonen al zes jaar in een verbouwde woning (Tanya) met een groot stuk bos eromheen. Daarnaast hebben ze ook een vakantiehuis en bed & breakfast met een privézwembad dat ze verhuren. Het stel vindt Hongarije het Frankrijk van het Oosten. ,,We leven als God in dit land”, vertelt Lieke. Ze zit op haar veranda in het zonnetje en kijkt over haar wijd uitgestrekte tuin en bosperceel. Maar in een ‘klein’ deel van de tuin staan tuinmeubelen. De rest is weiland, waar de honden op kunnen rond rennen. ,,We hebben altijd al geroepen dat we niet in Nederland zouden blijven. Toen er bij ons werk de zoveelste reorganisatie plaatsvond, hadden we er genoeg van en zijn we het avontuur aangegaan. Eigenlijk wilden we altijd al iets in Tsjechië beginnen, maar toen we een keer op vakantie waren in Hongarije, waren we meteen gecharmeerd van het land, de bourgondische levensstijl, het zuidelijke gevoel, de rust en ruimte en zeker niet te vergeten de gastvrijheid van de Hongaren.” Ook al is het paar trots op hun bezit, ze willen wel duidelijk maken dat dit niet zomaar is komen aanwaaien. ,,In het begin hebben we echt op een houtje moeten bijten, ondanks dat het leven hier een stuk goedkoper is. Dag en nacht waren we en zijn we nog steeds aan het werk, met het ene klusje hier en het andere klusje daar. Verder werken we samen met een stichting in Nederland en verhuren we vakantiewoningen en een B&B. Maar van alleen de verhuur van een vakantiehuis kun je niet leven.” Maar ze hebben zeker geen spijt van hun keuze. ,,Na een vakantie in Nederland, voelt het hier altijd weer als thuiskomen.”

Lage huizenprijzen

Robert Kemkers, makelaar van GeGe Makelaardij in Hongarije en regionaal geograaf (aan de universiteit van Pécs), heeft onderzoek gedaan naar Nederlanders in het Centraal-Europese land. Volgens zijn rapport wonen er (tijdelijk en vast) ongeveer 5000 Nederlanders in Hongarije en zijn het vooral gezinnen en gepensioneerden die naar het land toe trekken. ,,Het land wordt steeds populairder. In vergelijking met andere Oost-Europese landen hebben de meesten een woning in Hongarije, omdat het in sommige andere Oost-Europese landen niet meteen mogelijk is om als buitenlander een huis te kopen.” Socioloog Irene Stengs van het Meertens Instituut bevestigt deze trend: ,,Hongarije was altijd al een goed bezocht vakantieland. De motivatie om ook een huis aan te schaffen, is dan best groot.”
Er zijn diverse redenen waarom Nederlanders zich graag in Hongarije vestigen, maar één van de belangrijkste is volgens Kemkers de lage huizenprijzen. Voor een klein huis liggen de tarieven rond de 30.000 euro en een grote woning die zo goed als af is kost ongeveer 75.000 euro. ,,De prijzen behoren tot de laagste in de EU. Bovendien is het goedkoop om hier te verbouwen, vanwege de lage loonkosten.” Daarnaast zijn het aantrekkelijke landklimaat, de rust en de ruimte en het feit dat Hongarije relatief dichtbij Nederland ligt, andere aantrekkelijke factoren.

Lees verder op pagina 14

Een wandeling rondom Szalatnak

Door Gert-Jan Hoogenkamp

Wandeling vanaf het station Szalatnak naar een voormalig jachthuis in het bos

In een uitloper van het Mecsek Oostgebied is een omvangrijk bebost gedeelte, begrenst door Kisvasar, Magyaregregy, Karasz en Szalatnak. Vanuit Szalatnak is een wandeling te maken die deels door heuvelachtig landbouwgebied gaat, drie kwartier heen of terug en vervolgd kan worden door een bos naar een voormalig jachthuis, een half uur verder.

Voor de Tweede Wereldoorlog speelde de jager in dit gebied niet alleen de rol van jachtopziener, maar ook van bosbeheerder, als medewerker van het Staatsbosbeheer. Het regiokantoor hiervan was in Kisvasar.
Overigens was daar ook de notaris die onder andere de geboorte- en overlijdensaangiften afhandelde voor een groot gebied.
Ik vermeld dit, omdat zowel de jager als de notaris genoemd worden in de verhalen van oude dorpelingen. Bij een aangifte liepen zij anderhalf uur op hun houten schoenen van Szalatnak naar de notaris, via de Szalatnak Utca, voor hun werk in de bossen vijf kwartier, met hun gereedschap op de rug. Eten werd verstrekt door de Staat, gekookt door onder andere de beheerster van ons vakantiehuis, Anna.
Als wij onze wandelingen in de omgeving met haar bespreken komen er altijd herinneringen naar boven over het werk dat zij daar als 13-jarige, de school was afgerond, moest doen...

De route

Dagelijks stoppen er nog treinen in Szalatnak. Parkeren kan onder een boom naast het perron. Fris water komt uit de gemeentepomp. Als u naast de spoorbaan in westelijke richting loopt (dat is langs het oude stationsgebouw) gaat er na ongeveer honderd meter een pad links naar beneden, aanvankelijk bijna parallel aan de spoorbaan. Onder de bomen door lopend komt u na 5 minuten bij een bocht naar links; het pad gaat naar boven. Onder de bomen vandaan loopt u door een weiland met aanvankelijk veel struiken. Na ongeveer 10 minuten kruist u een lemen pad, waar u naar rechts gaat, in noordelijke richting.

Het pad gaat omhoog. Bovenaan heeft u een mooi panorama van de hele omgeving. Na ongeveer 5 minuten komt u na een afdaling bij een T splitsing.

Linksaf is naar het jachthuis. U moet dan een pad volgen naar boven en het bospad, met zwarte aarde, rechts nemen na ongeveer 15 minuten.

Rechtdoor gaand loopt u naast akkerland en door weilanden, steekt u de spoorlijn over en kort erna kruist u bij een T splitsing een veldweg, de Szalatnakker Utca. Als u rechtsaf slaat, oostwaarts, loopt u langs de viskweekvijvers, links, naar de Béke Utca van Szalatnak. Halverwege deze straat zijn links nog goed onderhouden Schwabenboerderijen van rond 1920.

In het centrum, na de afslag een half uur verder, is een kruidenier, naast het dorpscafe. Als u wilt wordt een pizza opgewarmd, terwijl u dankzij een sterke WiFi verbinding op het terras weer even deel van de wereld kunt zijn.

Via de dorpsstraat naar boven, zuidwaarts, bent u na een kwartier weer bij het station.

Vragen/opmerkingen?
Bel gerust: +31 6 53 17 51 81

Hongarije op de Veluwe...

De Hongaarse ambassade gaf 25 augustus jl. tijdens 'De dag van het paard' een feestje voor genodigden in Park De Hoge Veluwe. Voor die gelegenheid waren een aantal echte Poestaruiters naar de Veluwe gekomen om aan de ruim 1000 belangstellenden een demonstratie te geven van hun vaardigheden.
Ook waren er diverse aanbieders van culinaire en folkloristische zaken.

Naar de tandarts in Orfü

Cees Verharen

Dr. Spengler heeft in een fraai pand aan het meer van Orfü een succesvolle tandartspraktijk. Al jaren ga ik voor controles en reparaties naar hem toe en tot volle tevredenheid. Ik heb zelfs mijn tandartsverzekering in Nederland maar opgezegd... En ik ben bepaald niet de enige die de deskundige hulp van de praktijk van Dr. Spengler gebruikt. Niet alleen vele andere Nederlanders, maar bijvoorbeeld ook hele groepen Italianen komen hun gebit laten verzorgen en behandelen.
Niet ideaal natuurlijk om een vakantie te combineren met een tandartsbezoek, maar vaak is een behandeling in Orfü plus de vakantie nog voordeliger dan alléén de noodzakelijke behandeling thuis! En de kwaliteit van de behandeling is zeker niet minder. Spengler en zijn collega's hebben uitstekende opleidingen en de inrichting van de praktijk doet niet onder voor een Nederlandse. Dus, wat mij betreft, als het dan tóch nodig is ☺, van harte aanbevolen. *www.spenglerdr.hu/zahnarztpraxis.html*

Fototentoonstelling

Op zondagmiddag 20 oktober wordt in Bergen (N.H.) een fototentoonstelling geopend van de legendarische en 100(!)-jarige Hongaarse fotografe Ata Kandó, die in Bergen woont.
www.atakando.com
De tentoonstelling vindt plaats in Museum Kranenburgh, Hoflaan 26 in Bergen.
www.nieuwkranenburg.nl.
Het orkest Hajnali Hungary, zal samen met zangeres Ibolya Fülöp traditionele Hongaarse volksmuziek ten gehore brengen.
www.speelman.nl/hajnali

Crispijn Oomes, Stichting Speelman Wereldmuziek
www.tanchaz.nl

BOEKENTIP

Maria Douwes,
Hongaren in Nederland, Nederlanders in Hongarije. Vijftig jaar na 1956

Dit boek kreeg ik van Miklós Toth van de Hongaarse Federatio in Nederland tijdens zijn bezoek aan Hongarije Plaza 2012. Uiteraard staat dat exemplaar in mijn eigen kast, maar er staat nu ook een exemplaar te koop. Het is een fraai boek vol foto's. De eerste bladzijden zijn gevuld met schokkende beelden van tanks, vernielingen en doden in Boedapest. Dan volgt een korte geschiedenis van Hongarije, een overzicht van de historische band met Nederland en het leeuwendeel van het boek wordt gevormd door 2 x 11 verhalen van Hongaren in Nederland en Nederlanders in Hongarije. Bijzonder leuk en informatief om te lezen.

www.theoldbookcase.com
Zie winkelgroep: Hongarije/Ungarn

Promoot Mecsek Magazine!

- Schrijf er over op Facebook
- Plaats een banner op uw website
- Mail de nieuwsbrief door aan uw vrienden- en familiekring

Een handwerkersmarkt in Pecs

Elke 2e vrijdagmiddag van de maand staan er op het Kossuth Ter een twintigtal marktkramen waar nog echt vak- en handwerk wordt verkocht. Het is een welkome aanvulling op de wekelijkse zondagsmarkt in Pécs, omdat hier eerlijke producten door diverse ambachtslieden worden aangeboden.
Zo is er geitenkaas, met smaken als knoflook, roomkaas, daslook en peper/paprika van een geitenmelker uit Koblény. Zijn melkopbrengst van 43 geiten wordt in kleine oplagen thuis omgezet in bovengenoemde kaasjes, veelal in vacuüm getrokken stukjes.
Ook zijn er uit hout gesneden keukengereedschap (uit Bonyhád), handbeschilderde kaasplanken, schilderijtjes (uit Pécs), emaille oorbellen en hangers, vilt-handwerk, unieke haarspelden, zelfgebakken koeken, rietvlechtwerk en wollen breiwerk (o.a. sokken met jute onderkant).
De markt komt pas rond 14.00 uur goed op gang en is beperkt van omvang, maar daardoor hebben de kooplui extra aandacht voor de bezoekers, vaak ook in het Duits of Engels.
Het Kossuth Ter vindt u gemakkelijk door bijvoorbeeld te parkeren in de Árkád en op de begane grond de uitgang te nemen. Of, voor kenners, het is het plein waar ook de Joodse synagoge en de Pécs vestiging van het Baranya provinciehuis zijn gevestigd, boven de ondergrondse parkeergarage.
Henk Meeuwisse

Pas op voor de hond...

Uw kopij voor Mecsek Magazine is welkom!

Stuur uw favoriete wandeling. Vertel over uw fruitoogst. Recenseer een boek van een Hongaarse auteur. Doe verslag over het feest in uw dorp. Interview een oude dorpsbewoner.

Sluitingsdatum kopij volgende nummer is 15 november 2013.

100% boedapest nu ook verkrijgbaar als app!

De app van uitgeverij mo´media bevat, zoals je van 100% gewend bent, de highlights en de leukste adressen per stad, compleet met beschrijvingen, foto's en plattegronden. Aangevuld met handige tools voor je smartphone, zoals een routekaart die weet waar je bent, een sprekende tolk om je te helpen met de juiste uitspraak en de mogelijkheid een restaurant te bellen om een tafel te reserveren.
Het downloaden van de 100% stedengidsen app is gratis. Vervolgens kun je een stad naar keuze aankopen voor € 6,99 via iTunes of GooglePlay. Eenmaal gedownload is de content van de 100% stedengidsen app offline te gebruiken, zodat je geen kosten van dataroaming hebt in het buitenland.
www.momedia.nl

advertenties

In de toekomst hier uw advertentie? Dat kan! Voor meer informatie: ceesverharen@troas.eu

AGENDA

oktober

4 tot 6 oktober:
Villány, Rode wijn Festival
Naast heerlijke wijn is er een wijnoogstoptocht met ruiters, koetsen, dans- en muziekgroepen en koren.
www.villanyiborvidek.hu

11 tot 13 oktober:
Siófok, Balaton Internationaal Eifestival
Wat was er nu eerst, de kip of het ei. Het ei natuurlijk, als het Internationaal Eifestival daar over mocht beslissen. Bezoekers kunnen hier allerlei eiergerechten proeven, maar ook levende kippen bekijken In het ei-museum kun je veel interessants zien over de Hongaarse ei-versierkunst.
www.siofokportal.com

November en december
Boedapest, Boedapester Kerstmarkt
www.budapestinfo.hu

Ook een evenement bekend maken? Mail de redactie.

CONCERTEN IN BOEDAPEST

Andrea Bocelli
Zaterdag 9 november 2013
Budapest Sports Arena

Ennio Morricone
Zondag 9 januari 2014
Budapest Sports Arena

André Rieu
Zaterdag 31 mei 2014

Like Mecsek Magazine op Facebook

10 jaar Nadara Gipsy Wedding Band

foto: Frans van Hal

In december a.s. toert de Nadara Gipsy Wedding Band uit Transsylvanië door Nederland. Met Hongaarse volksmuziek en Roemeense zigeunermuziek.

Nadara brengt authentieke gipsy-volksmuziek, met Hongaarse en Roemeense invloeden. Aan het karakteristieke traditionele Transsylvaanse dorpsorkesttype (viool, kontra, contrabas) voegden zij achtereenvolgens de 'stedelijke' instrumenten accordeon, saxofoon, cimbaal en percussie toe. Dankzij zijn eigentijdse en opzwepende roma-gipsy-sound veroverde Nadara eerst de lokale bruiloftsmarkt in Transsylvanië en daarna de wereldpodia in geheel Europa. De band bespeelde grote festivals zoals Sziget in Budapest, het filmfestival in Cannes, Khamoro in Praag, IRAF in Boekarest, Gipsy Festival in Tilburg en was o.a. te zien in het Tropenmuseum, het Concertgebouw en op vele andere internationale podia en festivals. Nadara speelde een prominente rol in de films Gadjo Dilo en Transylvania van Toni Gatlif.

Het bijzondere aan dit mannelijke zigeunerorkest is het levensverhaal van bandleidster Alexandra. Haar geschiedenis klinkt als een meisjesdroom of een film van Toni Gatlif. De jonge Française is gek op paardrijden en krijgt ouders, oom en tante zover om met meerdere huifkarren een tour te maken door Frankrijk, Italië en verder. In latere jaren trekt ze met huifkar en muziekvrienden door de Balkan en blijft steken bij de Roma in Roemenië. Daar vindt ze de muziek, het temperament én het zigeunervriendje van haar dromen.
Samen met deze vriend zoekt ze de beste roma-muzikanten van Transsylvanië bij elkaar, om de regionale zigeunermuziek in de hele wereld bekend te maken. Om doel dit te bereiken moet ze heel wat hobbels, jaloezie, achterdocht en rolpatronen overwinnen/doorbreken. En passant peutert ze subsidies voor ontwikkelingsprojecten in Roemenië los en praat ze in op politici om de positie van de zigeuners te verbeteren.

TOERNEE IN NEDERLAND

5 december:
De Pletterij, Haarlem
6 december:
Rasa, Utrecht
7 december:
De Nieuwe Regentes, Den Haag
12 december:
De Badcuyp, Amsterdam
13 december:
De Parel van Zuylen, Utrecht
14 december:
De Waard van Kekerdom (bij Millingen)
15 december:
Podium Roepaen, Ottersum

Er komen waarschijnlijk nog meer optredens. Ga voor de meest actuele speellijst naar
www.speelman.nl/nadara

vervolg van pagina 6

Er blijkt in de praktijk nogal wat verwarring te heersen over de volgende twee uitzonderingen: indien het gebouw is ontworpen voor een gebruiksduur korter dan 2 jaar en indien het bouwwerk beoogd is korter dan 4 maand per jaar te gebruiken. De eerste categorie betreft louter tijdelijke bouwwerken die ook zodanig herkenbaar en ontworpen zijn. Bij de tweede categorie gaat het NIET om de intentie van de gebruiker-eigenaar: als u overweegt een woon- of vakantiehuis te kopen en dit slechts voor enkele weken per jaar te gebruiken, is een energielabel toch verplicht, omdat het gebouw in principe langduriger gebruik toelaat (de gebruiksduur zelf valt immers lastig te controleren). Het gaat bij deze vrijstelling puur om vakantie- en wijnhuisjes en andere bouwwerken die door hun

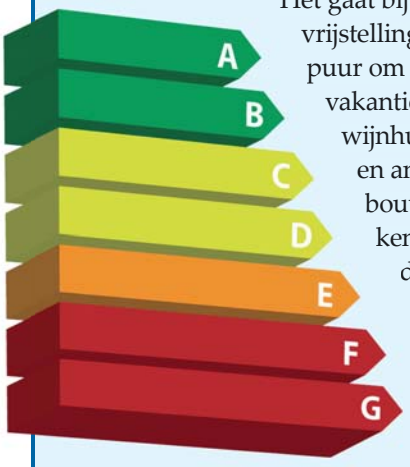

locatie (bereikbaarheid) of bouwwijze niet geschikt zijn om langer dan 4 maand per jaar te gebruiken (bijv. wegens het ontbreken van verwarming, ramen, afwezigheid van water en stroom enz.). Indien een woning in principe wel geschikt is, maar de ramen en verwarming zijn weggehaald, geldt de vrijstelling niet.

Hoe nu te handelen indien men zo'n energielabel wil aanvragen? In principe kan de makelaar hierbij helpen en ook de advocaat kan adviseren. Men dient een voor de energiekeuring gediplomeerde bouwkundige te zoeken. Bij de meeste (grotere) architecten is wel een kantoorgenoot te vinden die over de juiste papieren beschikt, daarnaast zijn er ook grotere aannemers die iemand in dienst hebben met deze bevoegdheid.
Bij het onderzoek wordt gebruik gemaakt van de bouwtekeningen, al is een onderzoek ter plekke in principe noodzakelijk en verplicht. Indien er geen bouwtekeningen (meer) zijn, maakt een architect vaak enkele nieuwe schetsen. Met behulp van een landelijk computerprogramma wordt een gemiddeld energieverbruik gemeten. Dit zegt niets over het feitelijke energieverbruik, dat sterk afhankelijk is van de bewoners. Ook wordt geen gebruik gemaakt van gegevens van het energiebedrijf en worden – vreemd genoeg? - ook geen warmtemetingen verricht. Het gaat grotendeels om de verhoudingen van de oppervlakten van de delen waar de warmte kan 'ontsnappen': vloeren, muren, plafonds, ramen en deuren. Daarbij wordt rekening gehouden met de materialen en dikte van de muren en plafonds, soort kozijnen en methode van verwarming. In de praktijk blijkt een vierkante tentdakwoning met lage plafonds en nieuwe beglazing veel positievere resultaten te behalen dan een langwerpige woning met verdieping en hoge plafonds. Uiteindelijk komt men tot een bepaalde energiewaarde, die wordt vergeleken met andere bouwwerken in dezelfde categorie. Dit wordt weergegeven door een letter, gebaseerd op een percentage in vergelijking tot het gemiddelde.

Dit alles leidt tot een energierapport, in het Hongaars 'Hiteles Energetikai Tanúsítvány', afgekort tot: HET. De betrouwbaarheid van deze wijze van meten staat niet ter discussie volgens de wetgever. Het rapport telt meestal een pagina of 7-8 en staat voornamelijk vol met getallen, formules en berekeningen. Op het voorblad staan de belangrijkste gegevens: het nummer van het energierapport en –label (een code beginnend met HET-, gevolgd door 8 nummers), de categorie van het energielabel (weergegeven met een letter, van A+ tot en met I) en tips hoe men het energieverbruik verder kan verlagen (o.a. door toepassing van andere energiebronnen, vervanging kozijnen, aanbrengen van extra isolatie etc.). Dit energielabel wordt centraal geregistreerd in een databank en is in principe 10 jaar geldig, tenzij de regelgeving tussentijds ingrijpend gewijzigd wordt of indien het bouwwerk dermate aangepast wordt, dat een nieuwe classificatie noodzakelijk is.
Het is dus van belang het energielabel, met name het HET-nummer goed te bewaren, indien men de woning ooit weer wenst te verkopen of verhuren. Voor de duidelijkheid: de categorie waarin de woning valt heeft op zich verder geen enkele consequentie, ongeacht het behaalde energielabel kan het gebouw worden overgedragen bij de advocaat/notaris en het kadaster!

De kosten voor het rapport zijn niet landelijk geregeld en overgelaten aan de vrije markt. Naarmate er meer aanvragen komen blijken deze inmiddels iets te dalen. De kosten hangen vooral ook af van de beschikbaarheid van bouwtekeningen, de oppervlakte van het bouwwerk en de reisafstand voor de bouwkundige (en eventueel hoe dringend het is). In de praktijk betekent dit dat in Boedapest, waar de prijzen voor onroerend goed het hoogst liggen en er heel veel keurmeesters voorhanden zijn, de kosten voor het label veel lager zijn dan voor een perifeer, achteraf aan een zandweg gelegen huisje in een dunbevolkt gebied; hier zal men mee moeten leren leven, evenals met het feit dat men kan twijfelen aan de nut en noodzaak van de regeling – het is een wettelijke verplichting waar men niet onderuit kan. Aan de andere kant is het natuurlijk tevens een goed moment na te denken over het energieverbruik en kunnen de tips voor energiebesparing van pas komen, waarbij men zelf de afweging moet maken of dit zich financieel zal lonen.

mr.drs. Robert Kemkers
robert@hongarijehuis.nl

‘We leven als God in Hongarije’

vervolg van pagina 8

Levendigheid en geld

Net als Henk en Lieke voelen de meeste Nederlanders zich aangetrokken tot de rust van het platteland en daarom vestigen ze zich in kleine dorpen. Csemö is hier een goed voorbeeld van, waar je soms wel tien minuten moet rijden om bij het volgende huis te komen. ,,In Nederland werken de meesten in een stad of wonen dicht op elkaar. Als ze gaan emigreren of een vakantiehuis aanschaffen zoeken ze de rust en ruimte op”, aldus Kemkers. Dit is bij Hongaren juist het tegenovergestelde: die trekken naar de stad, waardoor er een leegloop op het platteland ontstaat. Volgens Kemkers is het goed dat buitenlanders dit opvullen. ,,Hongaren zien het als een eer dat Nederlanders hun leegstaande huizen opknappen en betrekken. Zij dachten altijd dat ze op een plek woonden die niet veel voorstelde en nu zien ze dat ‘rijke’ buitenlanders er juist graag willen wonen.” Stengs vult aan: “Leegloop is natuurlijk slecht voor het land en dat wordt nu opgevuld door buitenlanders. Ik denk dat de lokale inwoners blij zijn met het geld en de levendigheid dat in hun dorp wordt gestoken.”

Bartha Alajosné, al twintig jaar burgemeester van Csemö, bevestigt dit. ,,Nederlanders brengen geld mee en zijn goed voor de dorpseconomie, omdat ze huizen bouwen, van alles kopen en omdat ze een borreltje drinken in de dorpscafés.” Daarnaast creëren de nieuwe bewoners volgens de burgemeester werk voor de Hongaren. Er heerst veel werkeloosheid op het platteland (in sommige streken wel vijftig procent). In Csemö is dit vergeleken met andere dorpen laag, acht procent van de bevolking werkt niet. ,,Hongaren kunnen bij de Nederlanders bijvoorbeeld als schilder, bouwvakker en tuinmannen aan de slag”, aldus Alajosné.

De spil tussen Nederlanders en Hongaren

Het beste voorbeeld van een Hongaar die zijn kansen heeft gepakt door voor Nederlanders te werken is Illés Béla. ,,Ik word de spil tussen Hongaren en Nederlanders genoemd”, vertelt de man van middelbare leeftijd in gebrekkig Nederlands, terwijl hij in het café van zijn dochter een biertje zit te drinken. Met een trotse glimlach op zijn gezicht vervolgt hij zijn verhaal:. ,,Toen de eerste Hollandse familie zich hier vestigde deed ik wat schilderwerk voor ze. Daarna ging ik zeventien maanden naar Nederland om te werken. Zo leerde ik de taal, de cultuur en de mentaliteit kennen. Toen ik hier terug was, ben ik gaandeweg een aannemersbedrijf opgestart en ik bemiddel in de aan- en verkoop van onroerend goed. Daarnaast help ik de Nederlanders waar nodig is, want de taal is toch vaak het probleem waar de buitenlanders tegenaan lopen . Ik denk dat bijna iedereen me hier kent.”

Hij en de burgemeester geven eerlijk toe dat het niet altijd allemaal even goed verlopen is met de Nederlanders in hun dorp. ,,Een paar jaar geleden zijn er criminelen geweest die mensen oplichtten bij het verkopen van huizen. Zeker in de begin jaren, heeft het dorp en zijn omgeving te maken gehad met de zogenaamde golddiggers uit Nederland en andere westerse landen”, vertelt Alajosné. ,,Maar over het algemeen hebben de meeste bewoners nooit moeite met de buitenlanders gehad en werd het snel geaccepteerd dat ze hier kwamen wonen.” Toch vindt de burgemeester wel dat de Nederlanders zich wat meer mogen aanpassen aan de Hongaarse gewoontes. Alajosné:,,Hollanders zijn direct en soms een beetje arrogant, terwijl Hongaren veel geduldiger zijn. Dat botst wel eens.” Als voorbeeld noemt ze de Hongaarse norm dat vrouwen geen hand horen te geven.. ,,Als een vrouw wel haar hand uitsteekt, dan denken wij meteen: O, dat is weer een Nederlander hoor!”

Nederlandse bijeenkomst

De meeste Nederlanders in Csemö hebben wel contact met hun Hongaarse buren, maar gaan vooral met elkaar om. Voor Patricia Kuster die samen met haar vriend Marcel Diepmaat en twee kinderen nu twee jaar in Hongarije woont, was de emigratie een makkelijkere beslissing omdat er al zoveel van haar landgenoten in de buurt woonden. ,,Het is niet zo dat we constant bij elkaar zitten, maar er zijn momenten dat je het even moeilijk hebt of dat je ergens niet uitkomt. Dan kun je bij elkaar terecht.” Volgens haar zijn Hongaren rustige en vriendelijke mensen, die veel voor je willen doen, maar je ook met rust laten als je dat wilt. ,,Ze gaan er alleen vanuit dat je alle Hongaarse gewoonten kent. Mijn dochter zit hier in de buurt op school en ik heb daar al een aantal keer voor verrassingen gestaan. Zoals een tijdje geleden bij de schoolavond voor ouders: iedereen kwam toen in galakleding en wij wisten niet dat dat de bedoeling was.”

Elke vrijdagmiddag is er ook een ‘Nederlandse bijeenkomst’ in het café Tanya-Falo, wat aan de rand van het dorp staat. Een stuk of tien Hollanders komen dan bij elkaar om bij te kletsen. ,,Ook al wonen we hier in Hongarije, toch kijken we onze eigen televisie en praten we onze eigen taal”, vertelt Lami Lutten (63) op zo’n vrijdagmiddag. Ze woont met haar man al vier jaar in Csemö. Al die jaren zit ze elke week samen met de anderen onder de veranda te lachen, te discussiëren over het Nederlandse nieuws en te bespreken wie zijn kip het goedkoopst heeft ingeslagen. Ook dit keer praten de Hollanders door elkaar, maken ze elkaar een beetje belachelijk en wordt er stiekem geroddeld. De biertjes, geen Heineken want die is volgens de kenners in Hongarije niet te drinken, vloeien over de tafel. Lami vervolgt: ,,Dat Hongaarse taaltje is ook zo lastig, daarom is het best moeilijk een gesprek met Hongaren te voeren. Het is dan fijn om soms even met Nederlanders te praten.”

Nieuwe Spanje

Hongarije wordt dus steeds populairder onder de Nederlanders. Maar kun je het nou het nieuwe Spanje noemen? Kemkers: ,,Nee, als je de Hollanders die hier wonen vergelijkt met Spanje, zijn er in dit land nog relatief kleine aantallen. Toch kun je het wel een alternatief voor het Zuid-Europese land noemen. De aantallen nemen steeds meer toe, terwijl het aantal Nederlanders in Spanje afneemt.”

Marcel Diepmaat rijdt vaak een rondje door Csemö en de omgeving. Dit keer bekijkt hij of er nog wat huizen verkocht zijn. Hij wijst naar een kerk, een bouwval en een ander groot huis.,,Kijk, dat is een kerk die opgebouwd is door een Nederlandse gemeenschap. En daar komen Nederlanders te wonen en dat andere huis is in aanbouw.” Lachend zegt hij:Ja, de Nederlanders zijn hier voorlopig nog niet weg!”

Veel meer dan alleen maar een kookboek

Hongaarse Specialiteiten

Cees Verharen

In 2000 kwam de Nederlandse vertaling van dit internationaal bekende boek op de markt. Zelf heb ik het ongeveer sinds 2002, vanaf het begin in Szalatnak. Nog altijd geniet ik enorm van dit fraaie kookboek, dat recepten, foto's van de omgeving en verhalen over tradities en gebruiken per Hongaarse regio behandelt (die op duidelijke kaartjes worden aangegeven). Zeer uitgebreid komen alle typisch Hongaarse ingredienten voor, maar telkens ook in verrassende combinaties en in andere recepten.

Elke regio heeft zijn eigen stijl en smaak. Het boek leert de lezer enorm veel over regionale tradities, klederdrachten, over wijnen, gebak, kaassoorten, marsepein en noem maar op. Sodaflessen, salami, koffie, unicum, vissen. Alles komt aan bod. Het is een onmisbaar naslagwerk, veel meer dan een kookboek alleen. De prachtige foto's over twee pagina's tegelijk (zoals die over kaassorten) laten je het water in de mond lopen. Het is een groot boek, gebonden met stofomslag en telt niet minder dan 318 pagina's. Het is uitverkocht en contact met Uitgeverij Könemann leerde dat er 'voorlopig geen Nederlandse herdruk op de planning staat'. Hier en daar zijn in Nederland nog enkele (nieuwe) exemplaren van dit fraaie boek te koop, zoals bij 'Kokende Ketels' in Zoetermeer en bij mij in 'The Old Bookcase' in Bad Bentheim. Ik verkoop mij nieuwe boeken voor € 25,00 inclusief porto naar een Nederlands adres. In de Mecsek is een voorraadje te vinden in de Pince Galleria in Nagypall.

Zeer aanbevolen om de smaak te pakken te krijgen en niet weer kwijt te raken! www.theoldbookcase.com *(Zoeken op naam)*

The Old Bookcase
Worlds of Inspiration
Voor het betere tweedehands boek!
www.theoldbookcase.com

Face2Facetravel®
Persoonlijk geregeld, gerust op reis.
Neem contact op met Carla Meeuwisse
06 - 55 33 11 37
www.face2facetravel.nl/travelmanagers/carla-meeuwisse-mulder

advocatuur & juridisch advies
dienstverlening
creatief & ontwikkeling
makelaardij & taxaties
GEGE GROUP
www.hongarijehuis.nl

In de toekomst hier uw advertentie?
Dat kan! Voor meer informatie:
ceesverharen@troas.eu

REDACTIE

Cees Verharen
Gert Jan Hoogenkamp
Carla en Henk Meeuwisse
Robert Kemkers
Irene Polak, lay-out

Correspondentieadres:
ceesverharen@troas.eu

Eind november komt het volgende nummer van deze nieuwsbrief uit. Tot **15 november** zijn jullie bijdragen en reacties welkom.

Deze nieuwsbrief wordt verzonden naar minimaal 750 adressen.

WIE IS WIE IN DE MECSEK?

Graag geven we Nederlanders en Vlamingen in de Mecsek de gelegenheid om zich voor te stellen in ons blad. Het is erg leuk om steeds meer namen en gezichten te leren kennen van mensen die óók hun plek gevonden hebben in Zuidwest Hongarije.

Wie in de pen wil klimmen om zichzelf in ons blad voor te stellen: van harte welkom met tekst en foto's (max. 500 woorden en twee of drie foto's).

Zomerzaterdagavond in Pécs. *Foto: Irene Polak*